ПОВНОВАЖЕННЯ, ЯКІ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ ПРАВОВИЙ СТАТУС КЕРІВНИКА ОРГАНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Олександр Васильович КОРОЛЬ,

здобувач Закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
https://orcid.org/0009-0007-4203-4443

Керівник органу Національної поліції як організатор управління повинен виконувати ряд важливих функцій щодо організації управління органу, формувати у підлеглих осіб розуміння необхідності належного виконання своїх посадових обов'язків, забезпечувати належний стан дисципліни та дотримання законності в органі управління. Це здійснюється шляхом надання керівнику певних повноважень, які здійснюються паралельно із повноваженнями керівника органу поліції як поліцейського, особи, яка уповноважена на виконання правоохоронних функцій держави. Таке співвідношення повноважень, наданих керівнику, є досить складним, так як передбачає виконання більшого обсягу роботи, оскільки на нього покладаються повноваження не тільки поліцейського, а саме керівника як організатора процесу, як виконавця керівних функцій, як лідера, як наставника тощо.

Зазначимо, що повноваження, які характеризують правовий статус керівника органу Національної поліції саме з точки зору його розгляду як суб'єкта забезпечення та дотримання дисципліни мають такі особливості: 1) повноваження керівника органу Національної поліції щодо забезпечення законності та дисципліни встановлюються у межах компетенції, що визначена для органу поліції в цілому та повноваженнями, які надані особі як керівнику; 2) повноваження керівника щодо забезпечення дисципліни та законності в органі поліції обумовлені необхідністю виконання покладених на орган поліції завдань та мети роботи правоохоронних органів в цілому; 3) повноваження щодо забезпечення законності та дисципліни, які покладено на керівника органу поліції мають офіційний характер, їх закріплення здійснюється у відповідних нормативно-правових актах, тобто визначаються на законодавчому рівні; 4) повноваження щодо дотримання законності та дисципліни мають використовуватися керівником виключно в інтересах служби та мають бути спрямовані на дотримання такого стану у роботі органу поліції, при якому забезпечується службовий порядок, службова дисципліна та законність роботи підлеглих осіб; 5) здійснення керівником органу поліції повноважень щодо дотримання законності та дисципліни гарантується законодавством; 6) правовий статус керівника органу поліції у питанні дотримання законності та дисципліни забезпечується відповідним обов'язком підлеглих осіб на виконання доручень та вказівок керівника, тобто такі доручення мають бути виконані саме тією особою, якій вони адресовані; 7) керівник в певних випадках може обмежити робо-

© Король О. В., 2021

ту тієї чи іншої підлеглої особи з метою досягнення балансу дотримання законності та дисципліни. До таких випадків в цілому можна віднести повноваження керівника при виникненні конфліктів інтересів та необхідності запобігання та врегулювання конфлікту інтересів тощо.

Одним із ключових повноважень керівника у сфері забезпечення законності та дисципліни названо саме забезпечення належного рівня законності та дисципліни. Звичайно, це є досить громіздке визначення, а його трактування та розуміння також може бути досить широким. Втім, у нашому розумінні забезпечення законності та дисципліни варто розглядати саме в тісному взаємозв'язку з наданими керівнику повноваженнями, оскільки саме через повноваження керівник може здійснювати управління та безпосередній вплив на інших суб'єктів. Погодимося із думкою Д.О Новак, що «забезпечення службової дисципліни на державній службі має забезпечуватися насамперед такими умовами: 1) дотриманням чинного законодавства в службовій діяльності та виконанням правил внутрішнього трудового розпорядку державного органу; 2) вихованням і стимулюванням керівниками та іншими посадовими особами органів державної влади в підлеглих високих професійних і ділових якостей, сумлінного ставлення до виконання службових обов'язків, поваги до прав і свобод громадян; 3) поєднанням керівниками всіх рівнів методів переконання, виховання й заохочення із заходами дисциплінарної відповідальності щодо підпорядкованих державних службовців; 4) створенням необхідних організаційних, економічних та інших умов для ефективної службової діяльності з поєднанням повсякденної вимогливості керівників до підпорядкованих державних службовців із постійною турботою про них, виявленням поваги до їх честі й гідності, забезпеченням гуманізму та справедливості» [1, с. 144]. Ми повністю погоджуємося із наведеним вище твердженням та вважаємо, що наявність у керівника органу поліції не тільки відповідних повноважень щодо забезпечення законності та дисципліни, а й можливістю здійснення реального впливу на таких осіб підкріплюється можливістю реалізації тих чи інших дій та притягнення осіб до відповідальності у випадку необхідності.

Відзначимо, що повноваження керівника органу Національної поліції у питаннях забезпечення дисципліни та законності є досить широкими. І такі повноваження не закріплюються у одній єдиній статті профільного закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року № 580-VIII [2] чи Законом України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» від 15.03.2018 № 2337-VIII [3]. Ці повноваження є більш ширшими, оскільки забезпечення законності та дисципліни починається із призначення особи на посаду, а отже включає в себе блок різноманітних питань кадрового забезпечення, накладення заохочень та застосування дисциплінарних стягнень, надання розпоряджень та наказів, проведення службового розслідування тощо. Дисципліна та законність супроводжує всю організаційну та кадрову роботу поліції, супроводжує виконання працівниками своїх посадових обов'язків, в тому числі й при спілкуванні з людьми, розгляду їх звернень тощо. З огляду на наведене вище та враховуючи те, що повноваження керівника органу поліції стосується досить значного кола правовідносин, доречним, на нашу думку, є їх виділення за певними на-

© Король О. В., 2021

прямками роботи керівника. Це є необхідним з метою більш кращого та повного дослідження розуміння участі керівника органу поліції у дотриманні законності та дисципліни саме в конкретних правовідносинах, які у роботі поліції є численними.

Отже, повноваження керівника органу Національної поліції як суб'єкта забезпечення дисципліни та законності варто розглядати у контексті поділу таких повноважень на наступні види: 1) повноваження щодо вирішення кадрових питань; 2) повноваження щодо видання наказів, розпоряджень, доручень, вказівок, які мають виконувати підлеглі особи; 3) повноваження у сфері застосування заохочень до підлеглих осіб; 4) організаційні повноваження керівника органу поліції щодо забезпечення дисципліни та законності; 5) контрольно-процесуальні повноваження; 6) повноваження щодо здійснення каральних функцій та застосування примусу; 7) повноваження щодо розгляду звернень громадян, в тому числі й тих, які стосуються законності вчинення дій підлеглими особами та вчинення дій, які є проявами порушення законності; 8) повноваження щодо дотримання законності та дисципліни при вчинення процесуальних дій, які не пов'язані зі здійсненням заходів примусу, підвищення рівня професійної роботи поліцейських; 9) повноваження щодо здійснення оборонних функції у період дії воєнного стану та війни в України; 10) повноваження щодо здійснення заходів з забезпечення особистої безпеки підлеглих осіб; 11) повноваження у сфері запобігання проявам корупції; 12) повноваження у сфері дотримання професійної етики та утвердження морально-етичних принципів у роботі поліцейських.

Як висновок зазначимо, що повноваження керівника як суб'єкта дотримання законності та дисципліни є досить широкими та в цілому стосуються всіх без виключення сфері діяльності та роботи поліції як органу в цілому, так і кожного окремого поліцейського. Створення відповідних умов для роботи поліцейських та дотримання ними законності та дисципліни є прерогативою роботи керівника, але підгрунтям такої діяльності все ж, на нашу думку, виступає саме належний рівень наданих керівнику повноважень.

Список використаних джерел:

1. Новак Д.О. Службова дисципліна державного службовця: сутність, ознаки, засоби забезпечення. *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / редкол.*: В. В. Завальнюк (голов. ред.) [та ін.] ; відп. за вип. М. В. Афанасьєва. Одеса : Юрид. л-ра, 2015. Вип. 75. С. 139-145.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року № 580-VIII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 63. Стор. 33. Стаття 2075

3. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 54. Стор. 7. Стаття 188

© Король О. В., 2021